

Syvennä tietojasi kolttasaamelaisista

Tehtävä 1: Lue kolttasaamelaisista ja vastaa alla oleviin kysymyksiin.

Kolttasaamelaiset ovat Kuolan niemimaan alkuperäisväestöä, jotka toisen maailmansodan seurauksena menettivät perinteiset sukualueensa Petsamossa. Nykyisin kolttasaamelaiset asuvat Inarin kunnan itäosissa, Inarijärven etelä-, kaakkois- ja koilliskulmalla, ns. koltta-alueella. Kolttasaamelaisten asuttamisesta Inarin kuntaan Sevettijärvi-Näätämön ja Keväjärvi-Nellimin alueille on jo yli 70 vuotta. Kolttasaamelaisia arvioidaan olevan Suomessa noin 700 henkeä. Heistä noin kolmannes asuu koltta-alueen ja myös saamelaisalueen ulkopuolella, eri puolilla Suomea sekä Ruotsissa, Norjassa sekä Venäjällä.

Kolttasaamelaiset kuuluvat itäsaamelaisiin sekä kielensä että perinteidensä puolesta. Koltansaamea Suomessa puhuu arviolta 300 henkeä. Suurin osa kolttasaamelaisista on uskonnoltaan ortodokseja. Itäisiä piirteitä on nähtävissä myös pukeutumisessa, musiikkiperinteessä, juhla- ja tapaperinteessä sekä ruokaperinteessä.

Vielä 1900-luvun alussa kolttasaamelaiset elivät vuotuiskiertoon perustavaa elämää eli he muuttivat paikasta toiseen vuodenaikojen ja niihin liittyvien elinkeinojen mukaan. Aikaisemmin kolttasaamelaiset ovat saaneet elantonsa luontaiselinkeinoista – poronhoidosta, kalastuksesta, metsästyksestä ja marjastuksesta. Nykyään näiden elinkeinojen rinnalle on tullut uusia tulonlähteitä, kuten palvelualojen työt.

Kolttasaamelaiset ovat mukana saamelaishallinnossa asettamalla ehdokkaitaan saamelaiskäräjävaaleihin. Sen lisäksi he jatkavat omaa kylähallintoperinnettään valitsemalla heimolle luottamushenkilön kolmivuotiskausittain. Kolttien kyläkokouksissa käsitellään heimoa koskevia asioita ja annetaan niistä lausuntoja valtion ja kunnan viranomaisille. Luottamushenkilön toimintaa hoidetaan Sevettijärvellä sijaitsevasta toimistosta käsin.

Kysymykset:

1. Keitä ovat kolttasaamelaiset?
2. Mitä tarkoittaa sana ”alkuperäiskansa”?
3. Kuinka paljon asuu nykyään Suomessa? Missä päin he asuvat?
4. Millainen on kolttasaamelaisten luontosuhde?
5. Mitä tarkoittaa vuotuiskierron mukaan eläminen?
6. Mitä muita alkuperäiskansoja tiedät maailmassa olevan?